

SKÖTSELPLAN

Vindåsens naturreservat

S K Ö T S E L P L A N för

Vindåsens naturreservat

Västerviks kommun, Kalmar län

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län

Planen fastställd 1987-11-17 av länsstyrelsen i Kalmar län efter samråd med statens naturvårdsverk. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<u>Sid</u>
FÖRORD	5
I ALLMÄN BESKRIVNING	6
1. Administrativa data	6
2. Grund för beslut samt föreskrifter	6
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden	8
3.1 Naturförhållanden	8
3.2 Markanvändning	9
3.3 Tillgänglighet	9
3.4 Slitage- och störningskänslighet	9
3.5 Anordningar för allmänheten	9
II PLANDEL	10
1. Disposition och skötsel av mark och vatten	10
1.1 Övergripande mål	10
1.2 Generella riktlinjer och åtgärder	10
1.2.1 Hävd av skogsmarken	10
1.2.2 Hävd av jordbruksmarken	10
1.2.3 Faunavård och jakt	10
1.3 Behandling av skötselområden	11
1.4 Förslag till övriga åtgärder	12
2. Anordningar för allmänheten	13
2.1 Övergripande mål	13
2.2 Riktlinjer och åtgärder	13
2.2.1 Tillgänglighet och kommunikationer	13
2.2.2 Friluftsanordningar	13
2.2.3 Renhållning	13
2.2.4 Information	14
3. Tillsyn	14
4. Dokumentation av utförda åtgärder	14
5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen	14
5.1 Ekonomisk utredning	14
5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen	15

Bilagor

1. Karta, skala 1:10 000
2. Skötselplanekarta 1
3. Skötselplanekarta 2
4. Blankett för dokumentation av utförda åtgärder
5. Ekonomisk utredning

FÖRORD

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för dispositionen och skötseln av naturvårdsobjektet. Planens huvudinriktning bestäms av ändamålet med naturvårdsobjektet och de föreskrifter som meddelats i beslutet. Den består av två huvuddelar, dels en allmän beskrivning av området, dels en plandel.

Till grund för skötselplanen har legat ett förslag som varit på remiss till markägare, berörda myndigheter och lokala ideella föreningar. Planförslaget upprättades under 1986 av Lennart Nilsson.

Skötselplanen gäller i princip utan tidsbegränsning. Översyn av planen bör dock göras med ca 10 års intervall.

Skötselplanen är av detaljerad typ.

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

<u>Skyddsform</u>	Naturreservat
<u>Beslutsdatum</u>	1974-06-10
<u>Kommun</u>	Västervik
<u>Registerområde</u>	Loftahammars socken
<u>Läge</u>	Topografisk karta 7H SV Ekonomisk karta 7H 4b Reservatet är beläget ca 5 km ONO Loftahammars samhälle
<u>Area</u>	46 ha
<u>Fastighet</u>	Hulöhamn 3:1
<u>Markägare</u>	Staten och Län, Skanska, Lantmännen
<u>Naturvårds- förvaltare</u>	Skogsvårdsstyrelsen och Domänverket

2. GRUND FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

Grund för beslutet

I beslutet står det att läsa följande:

"Vindåsen består av flera mindre berggrundsplintar uppkomna dels genom berggrundens - företrädesvis dioritskiffer - sprickbildning, dels genom ilandsisens nötande och slipande inverkan. Genom att inlandsisens riktning varit parallell med skikten i berggrunden har bildats hällformer, vilka ligger som långsträckta ryggar - "valfiskryggar" - efter varandra. Ofta finns stora, kantiga block ansamlade som blockkäglor utefter bergssidorna. Dessa käglor eller "talusbildningar" har framför allt uppkommit genom frostsprängning. Vegetationen inom området består mestadels av hällmarkstallskog med inslag av lövträd samt buskage. Området är delvis kargt och svårforcerat. Berguv har tidigare häckat inom området men det är ovisst om den fortfarande finns kvar. Området erbjuder en synnerligen intressant landskapsbild och är av stort värde såväl ur naturvetenskaplig synpunkt som med hänsyn till det rörliga friluftslivet."

Föreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägarens och annan sakägares förfoganderätt över området

Det är förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligen annat ändamål än det, vartill byggnaden tidigare varit använd;
2. bedriva täkt;
3. verkställa schaktning, fyllning, dikning, sprängning eller annan liknande åtgärd;
4. inrätta upplag för annat ändamål än jordbrukets, skogsskötselns eller yrkesfiskets behov;
5. anordna stängsel eller vidtaga annan åtgärd, varigenom tillträdet till område där allmänheten eljest skulle ägt att fritt färdas hindras eller avsevärt försvåras;
6. utan länsstyrelsens tillstånd anlägga väg eller framdraga luftledning;
7. utan länsstyrelsens tillstånd utföra avverkning eller röjning såvida inte naturreservatets skötsel eller utnyttjande enligt D här nedan påkallar sådan åtgärd;
8. utan länsstyrelsens tillstånd utföra skogskultur samt
9. upplåta plats för tältning, uppställande av husvagn eller angörande av husbåt.

Förbudet vid A:1 skall inte utgöra hinder mot uppförande av ekonomibyggnad för jordbruket, skogsskötseln eller yrkesfisket, om länsstyrelsen meddelar tillstånd till åtgärd. Vägerat tillstånd till åtgärd, som enligt A:1, 6, 7 och 8 kräver länsstyrelsens tillstånd, skall ej medföra ersättningsrätt.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Med stöd av 9 § naturvårdslagen förpliktar länsstyrelsen fastighetsägarna att utan särskild ersättning tåla sådant intrång, som kan komma att erfordras för naturreservatets skötsel och utnyttjande, såsom röjning, anläggande av stigar och rastplatser m m, samt för utmärkning av området.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet _____

Det är förbjudet att

1. skada eller borttaga fasta naturföremål eller ytbildningar;
2. skada eller borttaga växande träd eller buskar;
3. skada eller borttaga befintliga hägnadsanordningar;
4. medföra okopplad hud;
5. tälta, uppställa husvagn eller förtöja båt annorstädes än på därför särskilt anvisade platser;
6. framföra motordrivet fordon annorstädes än på därför avsedda vägar;
7. parkera fordon annorstädes än på därför anvisade platser samt
8. på störande sätt nyttja TV, radio, grammofon, bandspelare eller dylikt.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen _____

1. Naturreservatet skall i naturvårdshänseende vårdas och förvaltas av skogsvårdsstyrelsen och domänverket i samråd med fastighetsägarna.
2. Till ledning för reservatets vård och förvaltning skall finnas en skötsel- och dispositionsplan. Förslag till sådan plan skall upprättas i samverkan med länets skötselråd, statens naturvårdsverk och fastighetsägarna samt därefter godkännas av länsstyrelsen. Förslag till ändring av planen skall handläggas på samma sätt.
3. Reservatområdet skall utmärkas i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar i ämnet.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Reservatets berggrund består av dioritskiffer som ofta har en viss inblandning av granit. Längs höjdryggen i södra delen går berget i dagen på många ställen.

Jordlagren är i större delen av området tunna och består av en ursvallad morän. I de uppodlade sprickdalarna är jordtäcket mäktigare och utgörs här av lera.

Skogsvegetationen i reservatet består till större delen av tallskog. På bergbundna partier finner man en gles hällmarkstallskog. Fältskiktet är mycket glest medan lavvegetationen är välutvecklad, bl a med renlavar. Även tallskog av torr ristyp är ganska vanlig. Fältsfloran i denna typ domineras av ljung, kruståtel och lingon. I sluttningar finner man något friskare vegetation med bl a blåbär.

I reservatets norra del finns två mindre områden med lövskog. Dessa har ett glest trädskikt av ek och tät buskvegetation av hassel. Markfloran är relativt rik med bl a lundslok, blåsippa och gullviva. Dessa områden har troligen tidigare varit betade.

En del av den öppna ängsmarken betas fortfarande. Floran är ofta gräsrik. På torrare mark kan man se en del Adam och Eva.

Djurlivet i reservatet är dåligt känt. Äldre uppgifter finns dock om häckning av berguv. Så vitt man vet idag har ingen häckning ägt rum de senare åren.

3.2 Markanvändning

Jordbruksmarken på fastigheten brukas av markägaren. Betesmarken invid Båtsviken hävdas fortfarande.

3.3 Tillgänglighet

Reservatet kan nås med privat forodn. Man kan även ta sig iland sjövägen. Bryggorna invid Båtsviken kan utnyttjas av tillfälliga besökare.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Flera av vegetationstyperna i reservatet är slitagekänsliga. Speciellt gäller det områden med tunt jordtäck och hällmarker som enbart är bevuxna med lavar och mossor. Onödigt slitage i dessa delar bör därför undvikas.

3.5 Anordningar för allmänheten

En mindre parkeringsplats har iordningställs i det intilliggande naturreservatet Hulöhamn. I övrigt saknas anordningar för allmänheten.

II PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Målsättningen med reservatets skötsel skall vara att i största möjliga utsträckning bibehålla nuvarande naturmiljö och landskapsbild.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsmarken

Mål: Att genom ett naturvårdsinriktat skogsbruk bibehålla skogsområdenas landskapsbildsmässiga och naturvetenskapliga värden.

Riktlinjer och åtgärder: Särskild hänsyn till naturvårdens intressen bör iakttagas vid skogsskötseln.

Impediment och lövskog (se bilaga 2) samt starkt bergbundna delar bör undantas från skogsbruk. Föryngring bör ske i form av fröträdsställningar och slutavverkningar större än 2 ha undvikas. Vid avverkningen bör en zon på 20 m närmast stranden lämnas helt orörd. Mindre ängsrester i skogsområdet bör ej betraktas som skogsmark och plantering bör därför inte ske.

1.2.2 Hävd av jordbruksmarken

Mål: Befintlig jordbruksmark skall bibehållas genom åkerbruk och bete.

Riktlinjer och åtgärder: Åkermarken kan skötas med rationellt jordbruk. Spridning av bekämpningsmedel och konstgödsel bör ske med försiktighet invid åkerholmar och skogsbryn.

Betesmarken bör betas årligen, helst med nötkreatur. Invandrande lövsly och barrplantor röjs bort vid behov. Alridå utmed dike och lövvegetation invid reservatsgränsen lämnas intakt.

1.2.3 Faunavård och jakt

Riktlinjer och åtgärder: Vid skogsskötseln skall hänsyn tas till faunan. Häl- och torrträd, bärande träd och buskar samt gamla tallar ska bevaras i största möjliga utsträckning. En skyddskappa bör lämnas nedanför branten där berguv har häckat tidigare.

Jakt är tillåten i reservatet.

1.3 Behandling av skötselområden

Naturvårdsobjektet är indelat i skötselområden, som redovisas och numreras i denna beskrivning och på skötselplanekarta 1 (bilaga 2). Skötselområdena redovisas här i nummerordning.

Skötselområde 1 (6,6 ha)

Beskrivning: Åker.

Mål: Bevaras som åkermark.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Ingen.

Underhållsåtgärd: Fortsatt åkerbruk.

Prioritet: 2.

Skötselområde 2 (1,6 ha)

Beskrivning: Bergsknallar med lundartad vegetation. Ek och hassel dominerar, men här finns även inslag av gran och björk. Fältskiktet är ganska örtrikt med bl a blåsippa, lundgröe och gullviva.

Mål: Lövskog.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Ingen.

Underhållsåtgärd: Naturvårdsinriktat skogsbruk får bedrivas. Riktlinjer vid skogskötseln framgår av 1.2.1 Hävd av skogsmarken.

Prioritet: 1.

Skötselområde 3 (2,0 ha)

Beskrivning: Rester av tidigare mer omfattande ängsmarker. De betas inte längre och sluter sig därför långsamt, främst p g a invandrande barrplantor. Marken är ganska torr och på vissa ställen förekommer rikligt med Adam och Eva.

Mål: Ängsmark.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Ingen.

Underhållsåtgärd: Det vore önskvärt att området hävdades genom bete eller slåtter. I annat fall bör en naturlig igenväxning få ske.

Prioritet: 1.

Skötselområde 4 (2,0 ha)

Beskrivning: Betade friskängar invid Båtsviken. Längs reservatsgränsen finns ganska täta bryn med ek, hassel och björk. Enstaka barrplantor och lövsly finns ute på ängsmmarken. Fältskiktet är gräsrikt.

Mål: Öppen betesmark.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Rökning av invandrande barrplantor och lövsly.

Underhållsåtgärd: Årligt bete. Rökning av lövsly och barrplantor vid behov.

Prioritet: 2.

Skötselområde 5 (34,9 ha)

Beskrivning: Höjdrygg som till större delen är bevuxen med äldre tallskog. På några ställen finns mindre partier med nästan enbart gran. Tallskogen är huvudsakligen av torr ristyp. Lingon och ljung dominerar fältskiktet. Andelen hällmarker är ganska stor och dessa har ett glest trädskikt av tall. Bottenskiktet är välutvecklat med bl a flera Cladoniaarter.

Mål: Tallskog.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Ingen.

Underhållsåtgärd: Naturvårdsinriktat skogsbruk får bedrivas. Riktlinjer vid skogsskötseln framgår av 1.2.1 Hävd av skogsmarken.

Prioritet: 1.

1.4 Förslag till övriga åtgärder

Någon inventering eller annan form av dokumentation av reservatet har ej gjorts. Önskvärt vore att en översiktlig vegetationsinventering genomfördes. Denna skulle kunna kompletteras med en artlista över samtliga förekommande växter.

Äldre uppgifter om förekomst av berguv i reservatet bör undersökas. En kontroll av nuläget bör också göras. Om häkning förekommer idag bör ytterligare hänsyn och ev vissa skötselåtgärder vid bobranten skrivas in i skötselplanen.

En fotografisk dokumentation av reservatet bör utföras.

Naturvårdsförvaltningen bör samordnas med Hulöhamns naturreservat. Bägge reservaten bör få samma förvaltare.

2. ANORDNINGAR FÖR ALLMÄNHETEN

2.1 Övergripande mål

Reservatet skall göras så lättillgängligt för allmänheten som möjligt. I övrigt skall planeringen inriktas på att informera och kanalisera besökarna.

2.2. Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet och kommunikationer

Beskrivning: Området nås med bil från riksväg 66 via Loftahammar och avtagsväg 1 km öster om Loftahammar mot Flatvarp samt avtagsväg vid Åskedal mot Hulöhamn.

Åtgärd: Ingen ändring av nuvarande förhållanden. Vägen från Åskedal och fram till reservatet bör skyltas.

2.2.2 Friluftsanordningar

Parkeringsplats

Beskrivning: En mindre parkeringsplats finns i östra delen av Hulöhamns naturreservat. Denna bör även kunna användas för besökare till Vindåsen.

Åtgärd: Befintlig parkeringsplats syns vara fullt tillräcklig.

Stigar m m

Beskrivning: Markerade strövstigar saknas idag.

Riktlinjer och åtgärder: En väl fungerande strövstig ska anläggas. Förslag till sträckning framgår av bilaga 3. Stigen bör ha en gles markering av låga trästolpar. Stättor sätts upp vid gränsövergångar.

2.2.3 Renhållning

Beskrivning: Sanitära anordningar saknas.

Åtgärd: På grund av ett lågt besökarantal finns inget större behov av sanitära anordningar.

2.2.4 Information

Beskrivning: Informationstavlor saknas.

Åtgärd: Informationstavlor ska iordningställas och placeras ut. Förslag till placering framgår av bilaga 3. Enklare orienteringstavlor utmed strövstigen vore också önskvärt.

3. TILLSYN

Tillsynen skall naturvårdsförvaltaren svara för.

4. DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange

- * skötselområde
- * utförd åtgärd, inkluderar även antal och typ av betesdjur samt betessäsong om skötselområdet betas
- * år och månad för åtgärdens utförande
- * dagsverksåtgång/kostnad
- * vem som utfört åtgärden (naturvårdsförvaltare, markägare, beredskapslag eller annan)
- * finansiering (vårdanslaget, AMS-medel etc)
- * ev notering om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom naturreservatet, t ex slitage och andra störningar p g a friluftslivet.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid ev revidering av skötselplanen.

Bilagd blankett "DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER" (bilaga 4) skall användas för denna dokumentation.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Ekonomisk utredning

En ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen har utförts. Utredningen återfinns som bilaga 5.

Vid skötseln bör naturvårdsförvaltaren eftersträva att engagera markägaren. Skälig ersättning bör utgå för åtgärder som markägaren inte själv har intresse att utföra.

5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten: Åtgärder som rör istandsättning och underhåll av mark och vatten samt anordningar för allmänheten jämte renhållning och tillsyn.

Istandsättningsåtgärder bör om möjligt utföras med statliga beredskapsmedel.

Löpande underhåll finansieras med anslaget "Vård av naturreservat m m" och/eller statligt beredskapsarbete. Renhållning och tillsyn finansieras med anslaget "Vård av naturreservat m m".

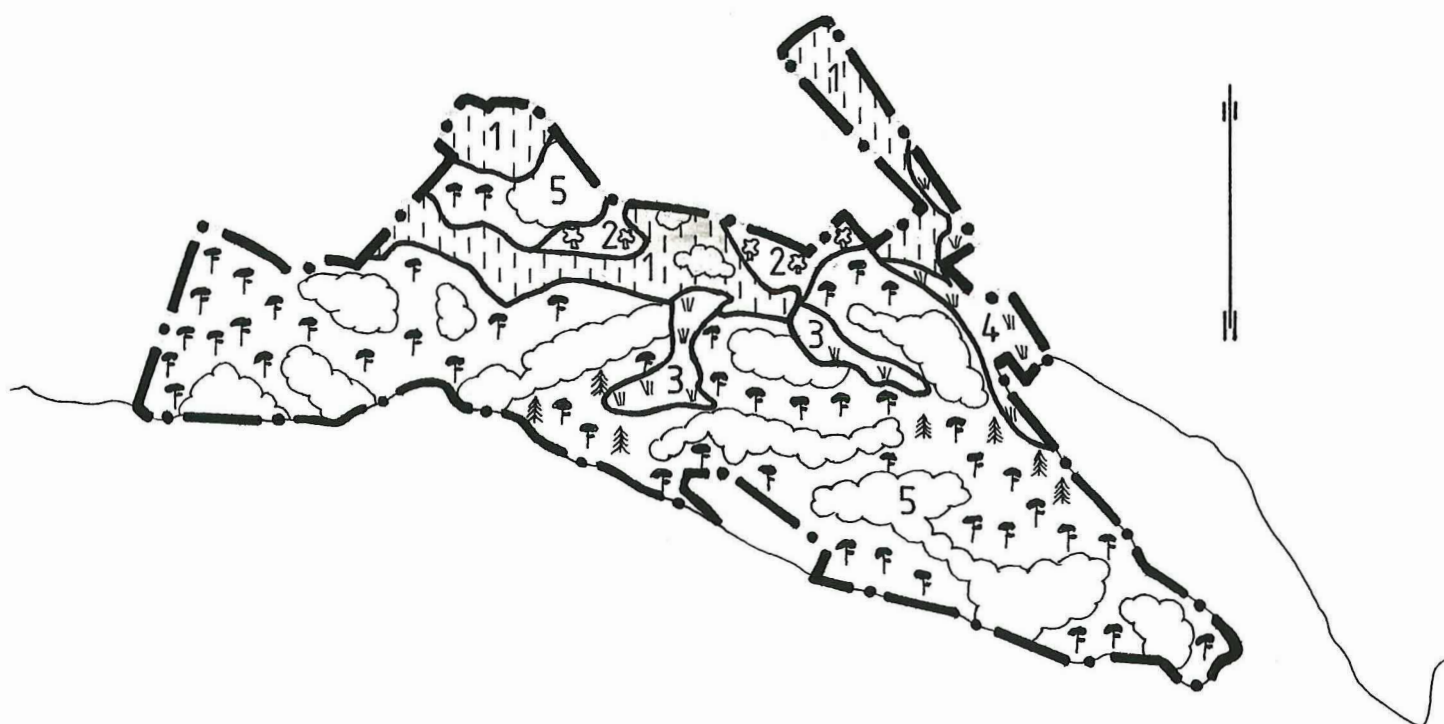
Bekostas av markägaren: Markägaren svarar för de kostnader som faller under den normala driften av jord- och skogsbruket.

SKÖTSELPLANEKARTA 1

VINDÅSENS NATURRESERVAT

 Gräns för naturreservat
 Gräns för skötselområde
 2 Skötselområdesnummer

	Tallskog
	Granskog
	Lövskog
	Öppen ängsmark
	Åkermark
	Hällmark

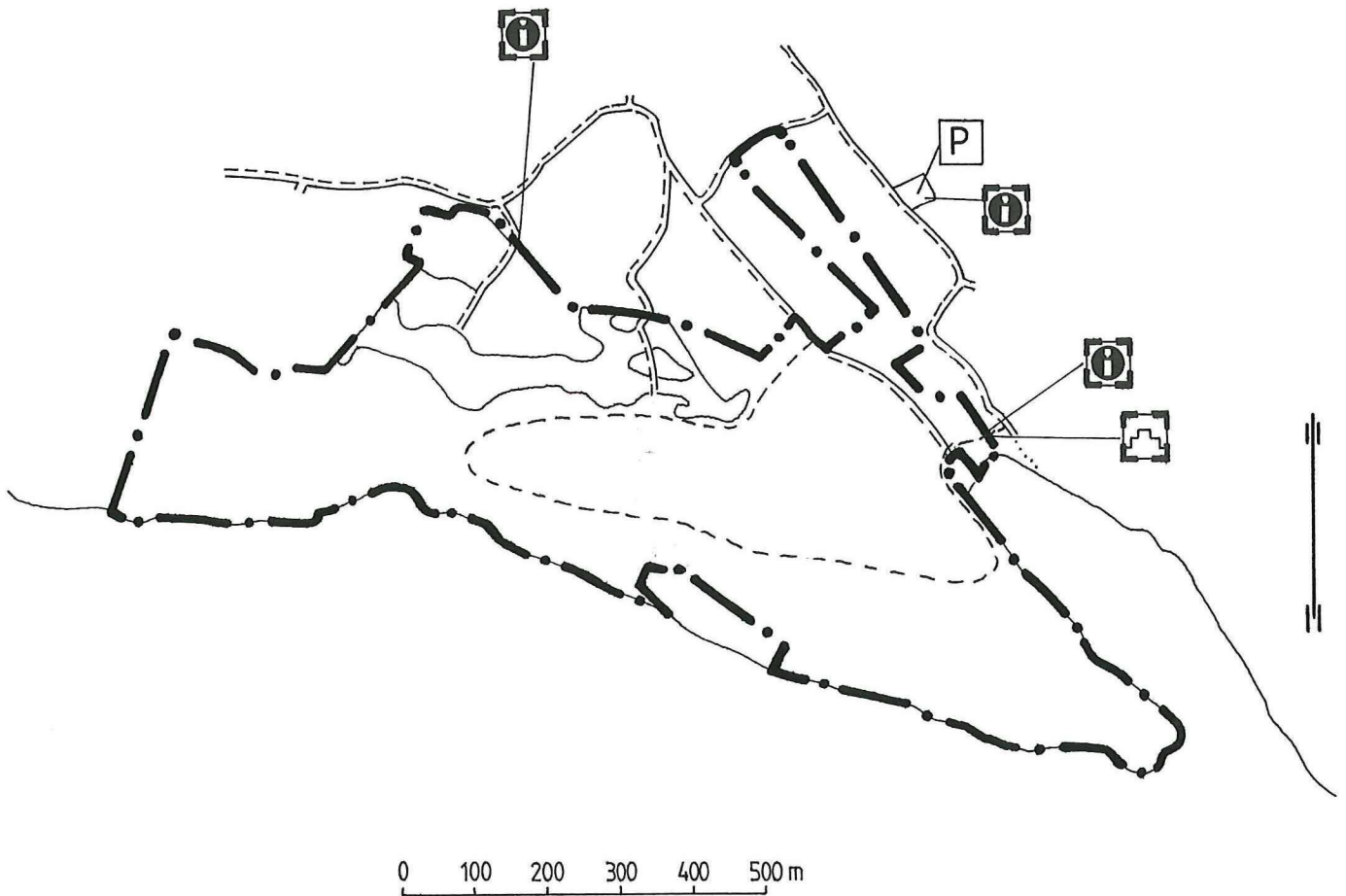

0 100 200 300 400 500 m

SKÖTSELPLANEKARTA 2

VINDÅSENS NATURRESERVAT

- · — Gräns för naturreservat
== Väg
- - - Föreslagen stig
- Befintlig parkeringsplats
 Föreslagen inform.skylt
 Föreslagen stätta

Naturvårdsobjekt:

Kommun:

År:

DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Sköts.- område	Utförd åtgärd (inkl. bete)	År Månad	Dagsv.åt- gång/kostnad	Åtgärd ut- förd av	Finansie- ring	Ev notering av åtgärdens effekt, etc

Naturvårdsobjekt: Vindåsen

UTREDNING AV KOSTNADER OCH INTÄKTER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Kommun: Västervik

Undantagen från fastställelse enligt 9 § NVF

Län: Kalmar

Upprättad

Skötsel- område Skötsel- objekt nr	Typ av åtgärd	K o s t n a d e r				I n t ä k t e r			
		Arbetskraftbehov i normaldagsverken		Investeringsbehov (avser material, maskiner etc) i kr		Typ av intäkt	Kr		
		Bå 1-5	Bå 6-10	Bå 1-5	Bå 6-10		Bå 1-5	Bå 6-10	
		1	2	3	4		5	6	
	<u>Istandsätt- ningsåtgärder</u>								
	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN								
<u>Jordbruks- marken</u>									
4	Röjning		3						
	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV								
	Strövstig		4		700				
	Stättor		2		400				
	Informations- skyltar		9		500				
	SUMMA		9		1 600				

Naturvårdsobjekt: Vindåsen

UTREDNING AV KOSTNADER OCH INTÄKTER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Kommun: Västervik

Undantagen från fastställelse enligt 9 § NVF

Län: Kalmar

Upprättad

Skötsel- område Skötsel- objekt nr	K o s t n a d e r				I n t ä k t e r			
	Typ av åtgärd	Arbetskraftbehov		Investeringsbehov (avser material, maskiner etc)		Typ av intäkt	Kr	
		i normaldagsverken		i kr				
		Bå 1-5	Bå 6-10	Bå 1-5	Bå 6-10		Bå 1-5	Bå 6-10
1	2	3		4		5	6	
<u>Underhålls- åtgärder</u>								
ANORDNINGAR FÖR ALLMÄNHETEN								
Underhåll och tillsyn								
		5	5					
	TILLSYN	5	5					
	SUMMA	10	10					